

רבי"ט דוד-זאדה שלמה

971024

בן מרדכי ורבקה

נולד ב- א' באלול תש"ח 5.9.1948

התגייס בנובמבר 1965

שרת בגדוד "ברק" (12)

נפל ב-א' בסיון תשכ"ז 9.6.1967

בקרב על תל-פאחר.

דויד-זאדה שלמה,

בן מרדכי ורבקה. נולד ביום א' באלול תש"ח (5.9.1948) באירן. המשפחה עלתה לארץ בשנת 1951 וילדותו עברה עליו בשכונות ירושלים עד שנת 1956, כאשר המשפחה עברה לגבעתיים. שם סיים את לימודיו בבית הספר היסודי הדתי "אמונים". לאחר מכן המשיך את לימודיו בבית ספר מקצועי ("אורט") ברמת גן במחלקה למכונאות רכב ועבד במוסד של "סולל-בונה" במקצועו. היה חבר תנועת ה"נוער העובד". נטה לספורט (כדורגל, כדורעף ושחייה) ואהב לערוך טיולים במרחבי הארץ. גויס לצה"ל בנובמבר 1965. שאיפתו היתה לשרת בחיל הים, אך כיון שבקשתו נדחתה הצטרף לחיל קרבי ונכנס לחטיבת "גולני". עבר קורס מ"כ וגם קורס קצינים והצליח בכולם. לא התאונן, קיבל הכל באהבה וכדבר המובן מאליו. מצב רוחו היה מרומם תמיד, חיוך היה נסוך על פניו וזמר בפיו. גאה היה בלבבו כי יחידתו השתתפה בפעולות התגמול השונות, אלא שהוא לא הירבה דברים על כך. כשם שצעד בצעדת ארבעת הימים פעמיים לפני גיוסו השתתף גם בצעדה בשנת 1967 כחייל מן השורה. היה עוד בגיוס חובה בפרוץ מלחמת ששת הימים כשהוא מצטרף לקבוצת לוחמים קטנה שנעה יחד עם הסמ"פ במשימה לטהר קטע נוסף בתוך תעלה שבה מצא את מותו. זה היה בקרב שנערך בתל-אל-פאחר על רמת הגולן, ביום א' בסיון תשכ"ז (9.6.1967), הוא היום החמישי לקרבות. הובא לקבורה בבית הקברות הצבאי בעפולה ולאחר זמן הועבר למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים. ב"גבעתיים", הבטאון העירוני לאינפורמציה ולהווי מקומי שהוציאה העירייה, הועלה זכרו. כן הונצח שמו ב"ספר הנופלים" שהוציאה עיריית גבעתיים.

החטיבה בששת הימים

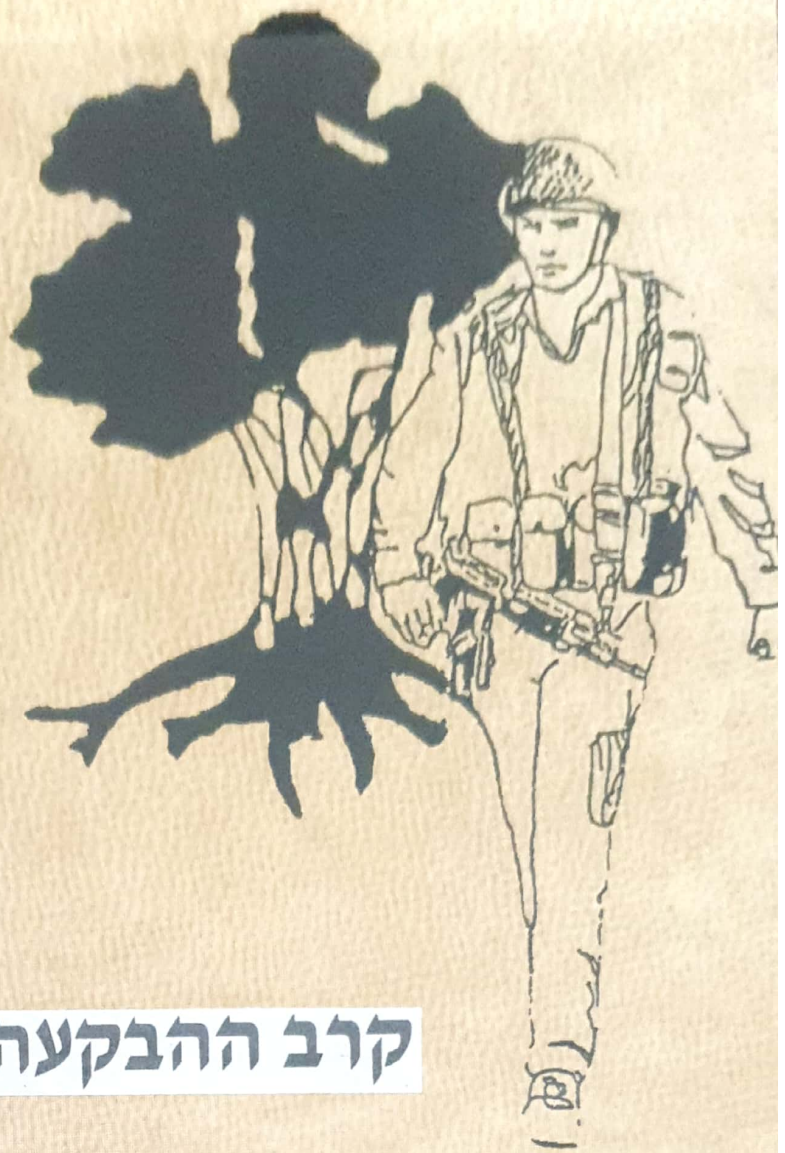
משימות החטיבה במלחמת ששת הימים (יוני 1967)

במלחמת ששת הימים נועדה חטיבת גולני, חטיבה מס' 1, כחטיבת חי"ר סדירה מאומנת ונויידת, לפעול במסגרת מאמץ ההבקעה העיקרי של פיקוד צפון, לפרוץ בעקבות חטיבה 8 בצפון רמת הגולן ולכבוש בהתקפה חד-חדית את כל המוצבים הסוריים ממערב למתחם זעורה: תל-פאח'ר ובדרג' בביל הסמוכים ל"דרך הנפט" ושולטים באש ובתצפית על "דרך הפטרולים" הסורית והמוצבים שלאורכה: בחריית, תל-עזיאת וחירבת איסודה. לצורך ביצוע משימת ההבקעה בשטח הררי תלול וקשה לתנועה מול מוצבים סוריים חזקים והבנויים כ"עדים מבוצרים" קיפודיים, מוגנים בתעלות קשר היקפיות, גידור ומיקוש, תוגברה חטיבת גולני בזחל"מים נוספים ובשתי פלוגות טנקים מדגם שרמן מ-51 משופר מגדוד סא"ל אמנון מחטיבה 37. ברומית נשלח גדוד "אדית הגולן", גדוד ביה"ס למי"כים של החטיבה בפיקוד סא"ל משה יוסף, לתגבר את החטיבה הממוכנת בפיקודו של אל"מ אורי דום ולסייע לה במשימתה: כיבוש שכם בירת השומרון.

גדוד המכמ"ת (גדוד מרגמות כבדות) בפיקודו של אלי עשת נשאר ת"פ החטיבה בשטחי הכינוס שלה בצפון עמק החולה.

קרב ההבקעה בצפון הגולן: "כוחות ומשימות"

תוכנית "כוחות ומשימות" של חטיבת גולני ערב קרב ההבקעה בצפון הגולן, גובשה על-ידי המח"ט אל"מ יונה אפרת וקציני-המטה האחרים כדלקמן: גדוד "ברק" בפיקודו של סא"ל משה (מוסה) קליין, עם 19 זחל"מים ו-9 טנקים יכבוש כ"פעולה מקדימה" את מוצב תל-פאח'ר מעורפו, ע"י פלוגות א' ו-ג', לאחר איגוף עמוק מגדוד אל-עסכר אל "ציר הנפט". פלוגה ב', מוקטנת, תגלוש מתל-פאח'ר (לאחר כיבושו ע"י פלוגות א' ו-ג') מכיוון מזרח למערב ותכבוש את מוצב החוף הכיתתי בדרג' בביל. רק לאחר כיבוש תל-פאח'ר ובדרג' בביל על-ידי לוחמי "ברק", ינוע גדוד "הבוקעים הראשון" בפיקוד סא"ל בני ענבר מגדוד אל-עסכר צפונה, על "דרך הפטרולים הסורית" ויכבוש את מוצב החוף בחריית, ואחר-כך את המוצב הפלוגתי הגדול תל-עזיאת. שני המוצבים יכבושו מעורפם מצד מזרח. הגדוד השלישי של החטיבה, גדוד "גדעון", בפיקוד סא"ל פנחס (אלוש) נוי, נועד "לנצל הצלחה" ולפעול בשלב השני: לנוע בין תל-פאח'ר ותל-עזיאת לאחר כיבושם ולכבוש את מוצב החוף איסודה ואת מחנות הבניאס. פלוגת הסיוד בפיקוד סרן ראובן (רובקה) אליעז נשמרה כעתודה כללית.

קרב ההבקעה ברמת-הגולן

קרב ההבקעה בצפון הגולן -

"התנועה אל היעד" (9 יוני 1967)

בצהרי יום ששי, ה-9 ביוני, בשעה 14.30, החל קרב ההבקעה של חטיבת גולני בצפון רמת-הגולן. גדוד "ברק" חצה את הגבול ליד "גבעת האם" (מצפון לקיבוץ כפר-סאלד), נע מזרחה בעקבות פריצת הטנקים של חטיבה 8 (בפיקוד אל"מ אלברט מנדלר) עד גוראל-עסכר ומשם החל בשלב "התנועה אל היעד". שלב זה היה קשה ומשובש, והתנהל תחת הפגזה סורית כבדה ביותר, מלווה באש נק"ל ונ"ט. סדר התנועה השתבש, זחל"מים וטנקים נעצרו בדרך הסלעית הקשה בגלל אש האויב או בגלל סיבות אחרות, לוחמים ראשונים, שנהדגו ונפצעו, טופלו ופנו לאחור, ו"ערפל-הקרב" גבר.

בשעה 15.03 החליט המג"ד סא"ל מוסה קליין, בגלל הקשיים והאבידות הרבות בדרך אל היעד ובגלל הקושי לאתר את הדרך מעיקר-אדסה אל "ציד הנפט", לוותר על האיגוף העורפי-המזרחי, ולהמשיך לנוע על "תוואי-ההטיה" ולעלות על מוצב תל-פאח'ר, ישירות, חזיתית מצפון-מערב. שני לוחמים, ט' משה דרימר ו"ל ורב"ט ישראל הוברמן יבדל"א, קיבלו את צל"ש הדמטכ"ל על לחימתם בגדוד "ברק" בדרך לתל-פאח'ר בשלב התנועה אל היעד. בינתיים במתינו כל אותו זמן חיילי גדוד "הבוקעים הראשון" להשלמת משימת גדוד "ברק".

גדוד ברק בתל-פאחר

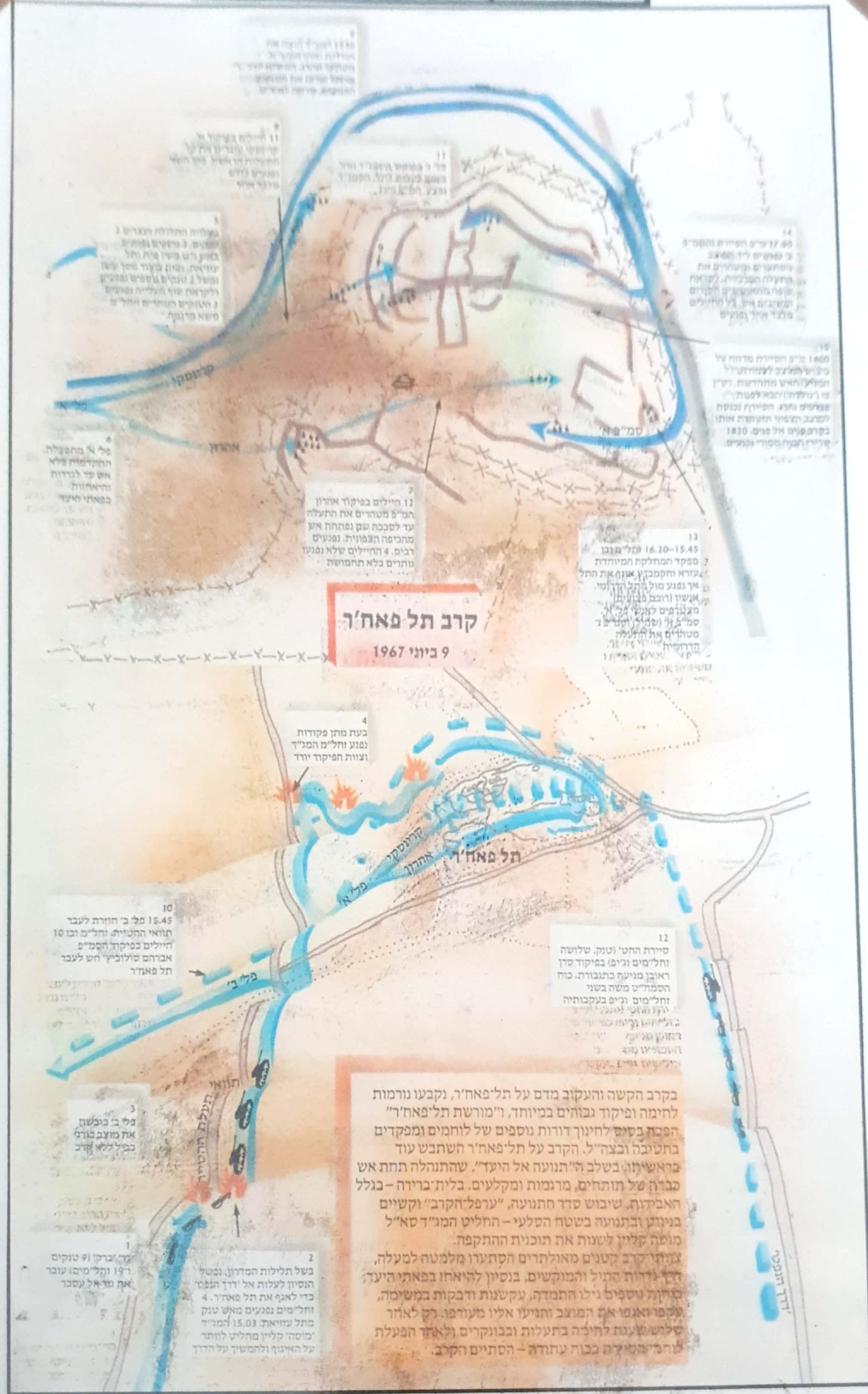
גדוד "ברק" בקרב תל-פאחר (9 יוני 1967)

מוצב תל-פאחר היה מוצב סורי פלוגתי מבוצר, מגודר וממוקש ובו שני חלקים: "היעד הצפוני" הגבוה והגדול יותר, ובו בונקר ראשי, תעלות-קשר, עמדות מחופות, מבני-מגורים ומחסני תחמושת, והיעד הדרומי, הנמוך והקטן יותר. בכל מתחם היו שבע מצודות מגודרות, רשת של בונקרים ומעברים תת-קרקעיים מחופרים ושלוש חגורות של תעלות-קשר היקפיות, מוקפות בשדות-מוקשים וגדרות-תיל. על מוצב תל-פאחר הגנה פלוגת חי"ר סורית מגדוד 187 עם יחידת תותחי נ"ט 57 מ"מ, שני תול"רים, שלושה מקלעים דרקניים וסוללת מרגמות 82 מ"מ. המוצב אף קיבל אש-סיוע מכל המוצבים הסמוכים אליו: מוצבי זעורה ועין-פית מעליו (ממזרח), בורג-בביל, ח'ירבת-אסודה ותל-עזיאת מתחתיו (ממערב).

על-פי התוכנית היה אמור גדוד "ברק" לתקוף את המוצב מעורפו, לאחר שיעלה על "דרך הנפט" (ט.א.פ. ליון), עם שתי פלוגות: פלוגה א' אל ה"יעד הצפוני" ופלוגה ג' אל היעד הדרומי, כאשר פלוגה ב', הקטנה יותר, תנוע במאסף הטור הממונע ותתקוף בשלב שני את בורג-בביל.

המג"ד סא"ל מוסה קליין לא איתר את הדרך המובילה מעין-אדיסה אל "דרך הנפט", ובגלל אש סורית חזקה (אש נק"ל, מקלעים, מרגמות נ"ט וארטילריה) שפגעה בטור הממונע לאורך כל שלב ה"תנועה אל היעד", החליט המג"ד בשעה 15.03 לשנות את תוכנית-ההתקפה ולעלות על היעד מכיוון צפון-מערב. בחפ"ק המח"ט התקבל דיווח על מספר הנפגעים החולך וגדל, על כלי-הרכב המשוריינים שנפגעו ונעצרו, ועל החלטת המג"ד לשנות את תוכנית-הקרב. למעשה, נפגעו או נעצרו כל תשעת הטנקים שליוו את זחל"מי גדוד "ברק" בדרך אל היעד. לפחות מחצית הזחל"מים נפגעו ונתקעו על "תוואי-ההטיה", סדר התנועה השתבש, רשת הקשר חיתה עמוסה, ולוחמי גדוד "ברק" נאלצו לתקוף את מוצב תל-פאחר מלמטה למעלה, ממערב למזרח, בכוחות קטנים ומפוצלים, בקרב משובש, מאולתר ועקוב מדם. קרב בו נהרגו או נפגעו כמעט כל ה"קדקדים" (מג"ד, סמג"ד, ק. אג"ם וכל המ"פים), קרב שהוכרע בזכות אומץ-ליבם, עקשנותם ודבקותם של מסקדי-המשנה, הסמלים, המ"כים והלוחמים הפשוטים: שניים מהם, ט' דוד שיראזי ו"ל וטי אפרים יצחקיאן ז"ל, קיבלו את צל"ש הרמטכ"ל על לחימתם בתעלות תל-פאחר.

מפת הקרב בתל פאחר

שיירה עולה צפונה ב- '67

קבוצת פקודות לפני הקרב

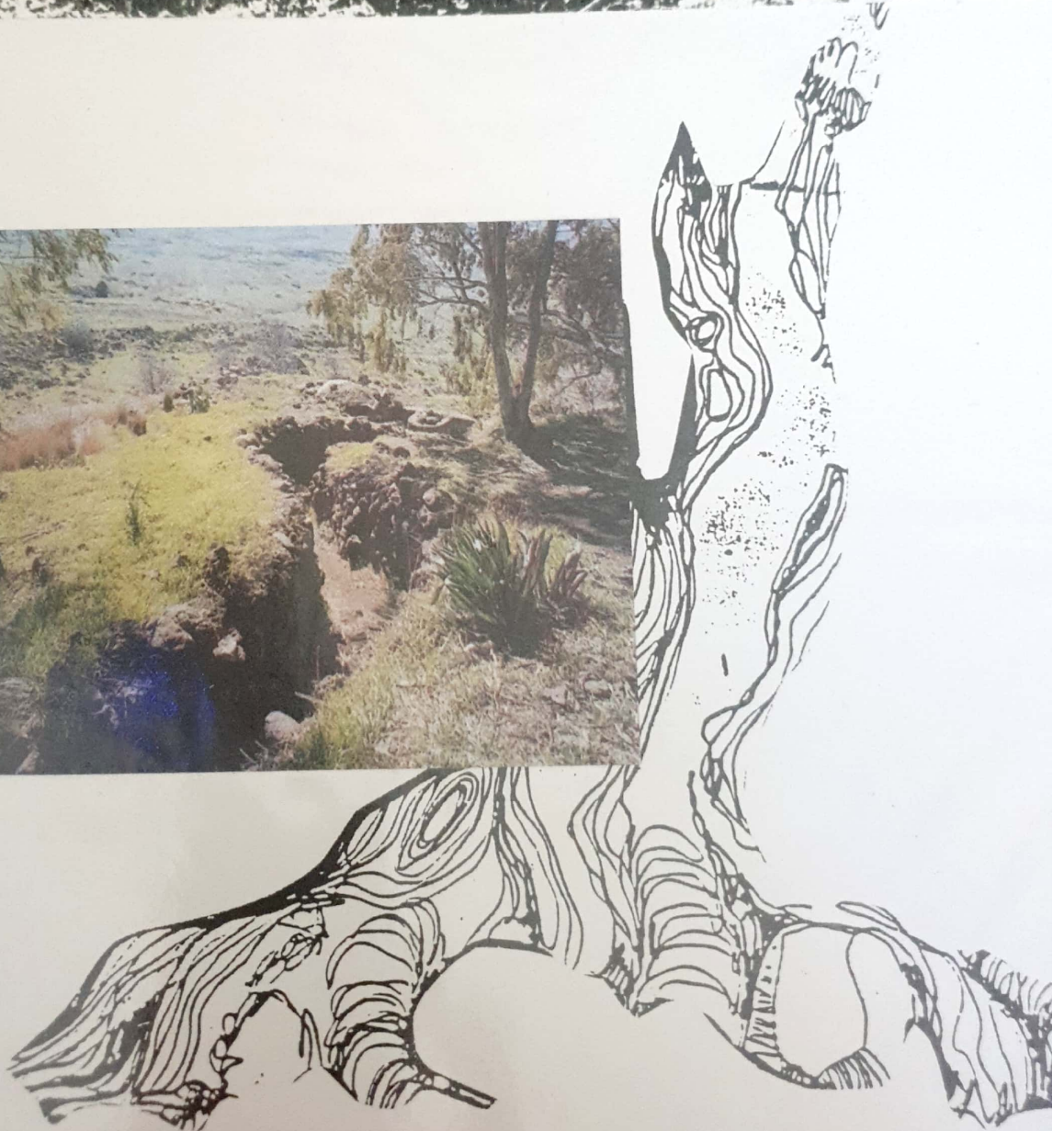

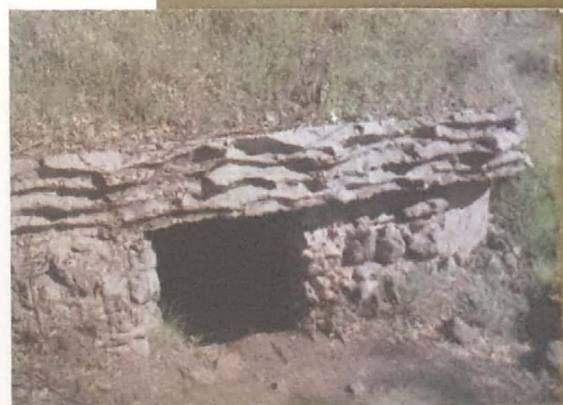
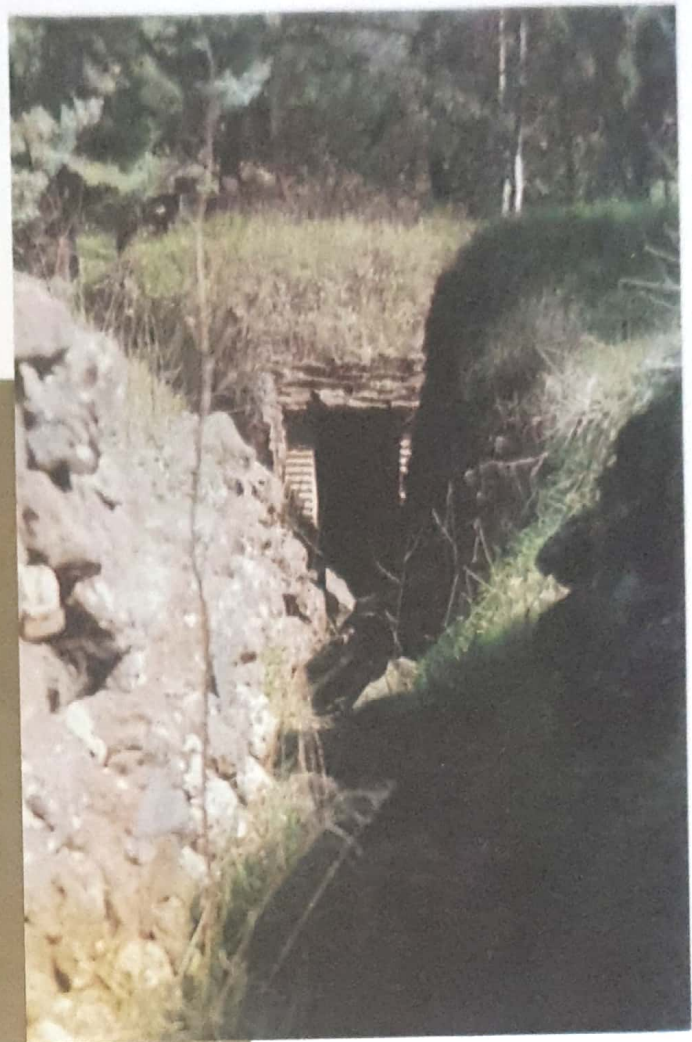
הקרב בתל-פאחר

תל-פאחר

התעלות והביצורים בתל-פאחר בהם נלחם שלמה

ארץ הולדתו של שלמה ז"ל

הרפובליקה האסלאמית של איראן היא רפובליקה אסלאמית שיעית באסיה. היא גובלת באפגניסטן ובפקיסטן במזרח, בטורקמניסטן בצפון-מזרח, בארמניה ובאזרבייג'ן בצפון-מערב, בעיראק ובטורקיה במערב. למדינה קו חוף עם הים הכספי בצפון, ועם המפרץ הפרסי יחד עם מפרץ עומאן בדרום. עד 1935 נקראה איראן בשם פרס וזאת ככל הנראה על שם המחוז הדרומי באיראן [פארס]. השם איראן מקורו עוד באימפריה הסאסאנית. ב-1935 המונח נכנס לשימוש בינלאומי.

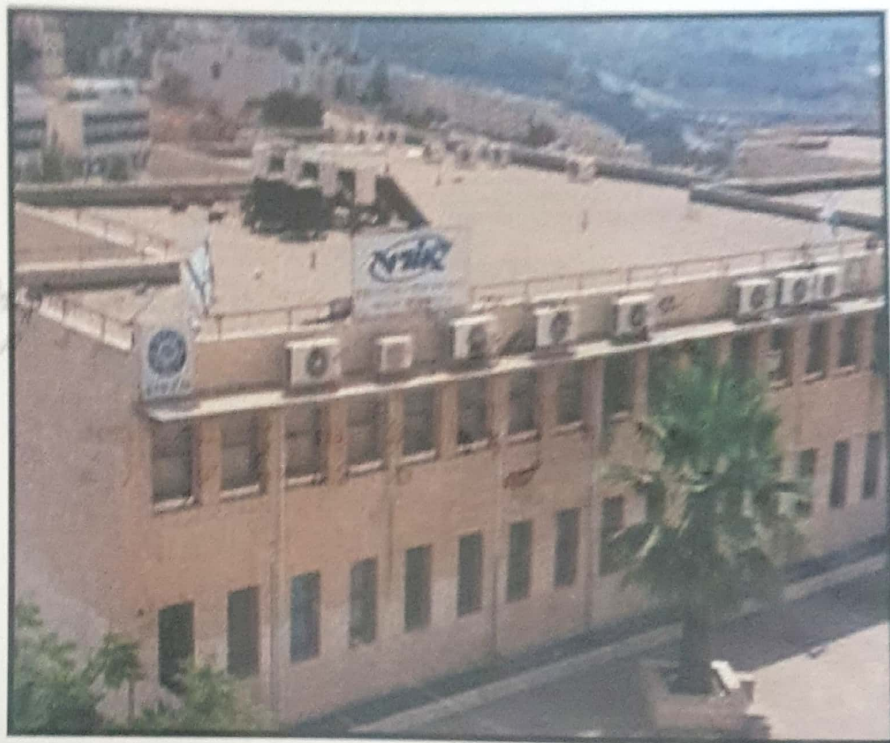
תנועת נוער שבה השתתף שלמה ז"ל

הנוער העובד היא תנועת נוער שהוקמה ב-17 באוקטובר 1924, ב' בתשרי תרפ"ה, בארץ ישראל על ידי בני נוער עובדים שהתאגדו במטרה להגן על עבודתם וזכויותיהם. התנועה היא תנועה בת הסתדרות העובדים הכללית בארץ ישראל, וחלק מתנועת העבודה. בשנת 1959 התאחדה תנועת הנוער העובד עם התנועה המאוחדת וביחד הן נקראות הנוער העובד והלומד. הנוער העובד היווה את החלק הדומיננטי בתנועה המאוחדת ועל כן הנוער העובד והלומד נחשב המשך ישיר שלו.

בית ספר שבו למד שלמה ז"ל

אדמון "אורט ישראל" הוא רשת חינוך אשר מפעילה עשרות בתי-ספר תיכונים, וכן 8 מכללות ברחבי ישראל. עד לפני כמה שנים, הפעילה רשת אורט בעיקר בתי ספר מקצועיים בתחומים שונים. בשנים האחרונות ניכרת התרחבות של הרשת, אשר שמה לה כיעד מרכזי טיפוח בתי ספר המגדירים עצמם כמעניקי חינוך מדעי-טכנולוגי ברמה גבוהה. בית הספר הראשון של "אורט" בישראל נפתח ביפו בשנת 1948, ולאחר מכן הפך לאורט סינאטובסקי השוכן ביד אליהו. ב-2008 נפרדו רשת אורט העולמי ואורט ישראל. אורט העולמי החליפה את שמה בישראל ל"קדימה מדע"

"תל הגיבורים"

משפחות שכולות, לוחמים ותיקים וצעירים בעבר ובהווה ואורחים יקרים.

המקום בו אנו נמצאים ומחלכי הקרב על תל הגיבורים הזה, ידועים ומוכרים. התעלות והבונקרים המבוצרים מספרים את אשר אירע כאן במלחמה.

היום, לאחר 40 שנה, שוב נפגשים הלוחמים והמשפחות השכולות, נזכרים, כואבים ומתרגשים כאשר פוגשים חברים לקרב.

בעמדי כאן היום לפניכם, **בשם הלוחמים**, גיבורי גדוד 12 בחטיבת גולני, לוחמים שנאבקו וחרפו נפשם, לוחמים שנפצעו ואלה שזכו לראות את השלמת המשימה. נזכור ונאמץ אל ליבנו את לוחמי השריון, הסיירת, מפקדים מהחטיבה שלקחו חלק בכיבוש התל.

בשם הלוחמים והגיבורים האלה אומר:

למדנו מאבותינו המייסדים וראינו את מאבקה של המדינה על קיומה ועצמאותה לאורך השנים. ידענו שבכל עשור, נקראים מיטב בניה לעת מבחן לשמור על המולדת.

ואז, בשנת שישים ושבע שוב איימו על קיומנו. המצרים ריכזו כוחות בדרום, הירדנים העבירו צבא לירושלים והסורים הפגזו את יישובי אצבע הגליל.

הקרבות מתחילים, סיני נכבשת, ירושלים בידינו, אך אנו, לוחמי גולני, עוד לא תרמנו את חלקנו. חולף עוד לילה בצפייה דרוכה לקבלת הוראה. והנה עם עלות השחר הגיעה הפקודה לעלות לרמה. שעון המלחמה עבורנו החל לתקתק. לוחמי הגדוד מתייצבים אל מול המשימה אחוזי התרגשות מצד אחד ומנגד, דרוכים ומתוכים לקראת הבאות. התארגנו על ציודנו, עלינו על הזחל"מים ושעתנו לנקודות היערכות ליציאה לקרב.

ברגעים המעטים שעברנו בקרית שמונה ותושבים נופפו בידיהם להצלחתנו, עסק כל אחד מאתנו בשינון תפקידו, בשחזור התוכניות ובהנחיות מפקדיו.